

De bomen en het bos

Nederland heeft er een bijzonder bos bij gekregen. Het ligt in Vijfhuizen, dicht tegen Schiphol aan. Het bestaat uit 298 bomen, geplant door de nabestaanden van de inzittenden en de bemanning van de MH17 ramp. Het bos moet de herinnering aan de omgekomen dierbaren levend houden. De Stichting Nationaal Monument MH17 vermeldt op haar website dat het herinneringsbos 'een groen lint van bomen vormt dat samenbindt en dient als oase van bezinning, troost en hoop'.

Een bijzonder gedenkteken van staal complementeert het bos. Niet eerder werd bij mijn weten een monument ter herinnering aan omgekomen mensen, behalve het Nationaal Monument op de Dam, gewijd aan de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog, zo groots opgezet en voorzien van de bijzondere aanduiding 'Nationaal'. De kosten worden geraamd op anderhalf miljoen euro. Het monument zal een schril contrast vormen met het bescheiden monument in Nieuwegein voor de 103 omgekomenen van de vliegcrash in Tripoli op 12 mei 2010.

Zo'n twee maanden na de Bijlmerramp in 1992 vroegen bewoners mij of ik een idee had voor een monument. Ik vertelde hen het verhaal van een psychotherapeut, die een vrouw wiens dochtertje van 4 jaar was overleden aanraadde om een boom te planten en deze boom de naam van haar dochtertje te geven. Als ze oud zou zijn en onder haar boom zou zitten, zou ze nog altijd verdrietig mogen zijn over haar gestorven dochtertje. De bewoners van de Bijlmermeer hebben na dit verhaal de boom uitgekozen, die vlakbij de ingestorte flat stond en 'die alles gezien had'.

Deze nu grote boom is omgeven door tegels met teksten en afbeeldingen. Ze vormt nog steeds het monument van de Bijlmerramp. Ook in Oklahoma staat een boom, de 'survivor tree', die tegenover het in 1995 opgeblazen gebouw stond en die nu onderdeel vormt van een nationaal monument in Oklahoma. 168 mensen waaronder veel kinderen lieten daar het leven. In Japan was de 'miracle pine', die in zijn eentje bleef staan na de tsunami in 2011, uitgeroepen tot monument. De boom die 173 jaar oud is geworden, had ook de tsunami's van 1896 en van 1933 overleefd.

Bomen bieden troost omdat ze ouder worden dan wijzelf en een stille kracht en rust uitstralen. Het is mooi dat ze ons helpen om de herinnering aan gestorven dierbaren vast te houden. Bezoek Vijfhuizen.

Berthold Gersons

Senior wetenschappelijk adviseur van Arq
Psychotrauma Expert Groep
en emeritus hoogleraar psychiatrie